

**R. P. Ioannis Præpositi Atrebatis, E Societate Iesv, S.
Theologiæ Doctoris, & quondam in Vniuersitate
Louaniensi ac Duacensi Professoris, Commentaria In
Tertiam Partem S. Thomæ De Incarnatione Verbi ...**

LePrévost, Jean

Dvaci, 1629

Qvæstio III. De Confeßione quæ est secunda pars Sacramenti Pœnitentiæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94249](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94249)

Suarez pro-
babiliter
scitit suffi-
cere si quis
accedat sine
actuali cõ-
placencia
peccati ve-
nialis, & cõ
desiderio
recipiendi
Sacramen-
tum &c.

sufficere scilicet quod homo accedat sine actuali complacencia peccati venialis & cum desiderio recipiendi Sacramentum eiusque effectum. Sed quod diximus videtur verius, quia contra talem congruentiam opponuntur Flor. & Trid. quæ sunt maioris ponderis.

Adverte tamen hanc Suaris sententiam non videri planè improbabilem, quam etiam quidam alij sequuntur. iuxta quam si quis se dirigat non peccabit, & fortè consequetur Sacramenti effectum. ad Concilia non occurrit aliud dicendum, quàm quod fortè solum tradiderint id, quod certum est in confessione mortalium. quamvis, ut verum fatear, ea quæ attulimus contra hanc explicationem, videantur multum vrgere, & doctrina Suarez loco cit. videatur parum coherere cum eo quod tradit disp. 20. tum precedentibus sect. tum peculiariter 6. in quâ dicta de attritione respectu mortalium censet applicanda confessioni, in quâ sola venialia recensentur.

Iuxta sententiam Suaris ita potest remitti peccatum veniale, per Sacramentum, ut non præinueniatur antea remissum, non solum quando coniungitur mortali, sed etiam sine illo, quod non tantum de Sacramento penitentiae est intelligendum, sed etiam de alijs Sacramentis.

QVÆSTIO III.

De confessione qua est secunda pars Sacramenti Pœnitentiae.

DVBIVM I.

Vtrum confessio mortalium sit necessaria ad salutem?

1.

Mulri de
hac re er-
rores.
Montanista.
Novatiani.

Hæretici
nostri tem-
poris.

MULTI hac de re fuerunt errores: nam Montanista, & Novatiani, quos supra quæst. 1. dub. 1. diximus negasse Sacramentum penitentiae, videntur etiam negasse usum confessionis, & proinde eiusdem necessitatem. eandem negavit Caluinus ibidem cit. & clariùs lib. 3. institutionum cap. 4. §. 7. volens liberum esse confessionis usum, imò hæretici nostri temporis censent confessionem esse inuentum quoddam humanum ab Innocentio 3. introductum in Concilio Lateranensi, & consequenter meritò à pijs hominibus abolendum, quod Ecclesia non potuerit præcipere, ut etiam secreta cordis peccata in confessione recensentur. videri potest Bellarminus lib. 3. de penitentia cap. 1. Petrus Oxomenius propositione 2. damnata censet confessionem peccatorum in specie non esse iuris diuini, sed ex statuto vniuersalis Ecclesiae, & ut q. 1. dub. 3. vidimus, censuit iustificatis confessionem non esse necessariam, imò Glossa in principio distinctionis 5. de penitentia censet melius esse credere confessionem esse præceptam ex lege Ecclesiastica, vel traditione, nec eà obligari Græcos. sed Resp. &c.

Conclus. 1.
Cathol.
Necessaria
est confessio
mortalium
etiam secre-
torum.
Prob. 1.

Dico 1. fide certum est necessariam esse confessionem peccatorum mortalium commissorum post baptismum, etiam occultorum.

Probatur 1. supra q. 1. dub. 1. ostendimus Sacramentum penitentiae esse ad salutem necessarium, ergo etiam confessio est necessaria, cum Sacramen-

tum non possit dici necessarium, nisi singulari par-tes ad eius substantiam requisita, sint necessariae.

Probatur 2. ex Concilio Cabilonensi 2. can. 12. sed & hoc emendatione egerè perspeximus, quod quidam dum confitentur sacerdotibus, non plene id faciunt: quia ergo constat hominem ex duabus esse substantijs, animâ videlicet, & corpore, & inter dū animi motu, interdum carnis fragilitate peccatur, solerti indagatione debet inquiri ipsa peccata, ut ex utrisque plena sit confessio, ut scilicet ea confitentur, quæ per corpus gesta sunt, & ea quibus in solâ cogitatione delinquitur. ex Conc. Wormatiensi can. 7. debet itaque sacerdos in penitentiâ danda singulorum causas singulatim considerare, originem quoque, modumque culpæ, & affectus, gemitusq. delinquentium diligenter examinare, manifesteque cognoscere &c. ex condemnatione art. 7. Wicleff in Conc. Constantiensi sess. 8. si homo debet fuerit contritus, omnis confessio exterior est sibi superflua, & inutilis, ex Trid. sess. 14. c. 5. & can. 6.

Probatur 3. ex Patribus, Cypriano sermone de lapsis grauius reprehedente eos, qui admittunt peccatores ad Eucharistiam non præmissâ peccatorum confessione, Ambr. lib. 2. de penitentia, cap. 6. dicente: si vis iustificari, facere delictum tuum: soluit enim criminum nexus, veracunda confessio peccatorum, quod intelligit & de confessione homini faciendâ, & faciendâ de peccatis in specie, Hieron. in cap. 16. Matthei: quomodo ergo ibi (scilicet in Leuitico) leprosum sacerdos mundum vel immundum facis, sic & hic alligat, vel soluit Episcopus & Presbyter &c. sed pro officio suo cum peccatorum audierit varietates, sit qui ligandus sit, quæ solvenda, August. lib. 50. homiliarum, homilia 12. Deus noster, quia pius est, & misericors, vult ut ea confiteamur in hoc sæculo, ne pro ijs confundamur postmodum in futuro. Leon. epist. 91. mediator Dei, & hominum Christus Iesus hanc Ecclesiae propositis tradidit potestatem, ut & confitentibus actionem penitentiae darent, & eos salubri satisfactione purgatos ad communionem Sacramentorum perianuum reconciliationis admitterent. plures videri possunt apud Bellarminum lib. cit. cap. 6. & sequentibus.

Dico 2. hæc necessitas non est introducta per Innocentium tertium in Conc. Lateranensi, patet ex superiori conclusione, cum plures Patres antiquiores Conc. Lateranensi illius meminerint, immo Concilia illo antiquiora, idq. definit Trid. sess. 14. cit. can. 6. videri etiam potest caput 5. eiusdem sess. sub finem.

Dico 3. ad veniam peccatorum acquirendam necessariam esse confessionem etiam speciale peccatorum etiam interiorum, & non sufficere generale, quâ quis agnoscat se peccatorem. patet ex Conc. Cabil. cit. & ex Trid. cap. 5. cit. & can. 7. eiusdem sess. item ex Patribus citatis, & alijs, quod bene deduxit Trid. cap. 5. cit.

Dico 4. hæc confessio mortaliu necessaria etiam est ijs, qui per contritionem sunt iustificati, patet ex condemnatione articuli Petri Oxomenii, & ex condemnatione articuli Wicleff, ex Trid. sess. cit. cap. 4. docente etiam contritionem perfectam non reconciliare hominem sine toto Sacramenti penitentiae: inde enim sequitur necessariò ea peccata clauibus per confessionem esse subiicienda, quorum aliquis per contritionem confectus est remissionem: videri possunt dicta q. 1. dub. 3.

Dico 5. hæc necessitas provenit ex iure diuino, est de fide, definitum in Trid. sess. 6. cit. in hæc verba: si quis negauerit confessionem sacramentalen vel institutam, vel ad salutem necessariam esse iure diuino &c. anathema sit. & can. 7. idem definitur de confessione

etiam occultorum peccatorum mortalium. can. 8. definitur confessionem omnium mortalium, qualem servat Ecclesia, non esse traditionem humanam, & cap. 5. eiusdem sess. grauitur docetur ex institutione Sacramenti penitentiae vniuersam Ecclesiam semper intellexisse institutam etiam esse à Domino integram peccatorum confessionem, & omnibus post baptismum lapsis iure diuino necessariam existere. idem deduci potest ex Leone epist. c. 1. Aug. & alijs.

Probat ex cap. 20. Ioan. quorum remiseritis peccata, remittuntur eis, & quorum retinueritis, retenta sunt. quo loco Christus Dominus non solum dat Apostolis eorumque in sacerdotio successores potestatem iudicariam peccata remittendi, sed etiam retinendi, quae potestas data hominibus respectu hominum non potest prudenter exerceri, nisi peccatores teneantur omnes peccatorum mortalium causas ad hoc tribunal per confessionem deferre, cum sacerdotes non possint incognita causa hoc iudicium exercere. ergo Christus praecepit omnibus, & singulis post baptismum lapsis in mortalia, ea confiteri, ita ut veniam non consequerentur nisi actu confiterentur, vel saltem tacite proponerent illa clauibus subijcere, ut optime ducit Trident. cap. 5. citat. ex quo patet minus solidè dixisse varios Doctores ex hoc loco Ioan. non colligi praeceptum, & necessitatem confessionis sacramentalis.

Contra has conclusiones potest obijci. Ambr. lib. 10. in Lucam super caput 22. de negatione Petri dicens: Petrus doluit, & fleuit, qui errauit ut homo, non inuenio quid dixerit, inuenio quod fleuerit. Lachrymas eius lego, satisfactionem non lego &c. lauant lachrymas delictum, quod voce pudor est confiteri.

Resp. hanc sententiam nil facere contra Catholicam veritatem 1. quia quando Petrus fleuit, & de peccato doluit, Sacramentum penitentiae nondum erat institutum. 2. & magis ad rem, quia S. Ambros. per hanc sententiam solum vult docere per veram cordis contritionem condonari peccatum, etiam antequam aliquis illud ore confiteatur, & clauibus Ecclesiae subijciat, vel pro eo satisfaciatur per opera poenalia, ut scilicet hac ratione, & exemplo Petri nos excitet ad perfectam penitentiam, & dolorem peccatorum: nam addit: *Et tu si veniam vis mereri, dilue culpas lachrymis tuam, eodem momento, eodem tempore respicit te Christus*; ergo hoc discursu Ambr. non vult derogare necessitati confessionis instituendae homini in Sacramento penitentiae, quam esse necessariam post erectum penitentiae tribunal ex eodem Ambr. supra ostendimus. quia bene consistit, quod aliquis fuerit consecutus remissionem sui peccati mortalis post baptismum commissi, & nihilominus teneatur illud ipsum in confessione aperire, aliter soluit Suarez disp. 17. sect. 2. in fine.

Obijciunt 2. contra 5. conclusionem factum Nectarii Episcopi Constantinopolitani, qui videtur confessionem sacramentalem abrogasse, ex quo sequitur confessionem peccatorum esse humanum inuentum ad seruandam ecclesiasticam disciplinam. factum Nectarii ita narrat Socrates lib. 5. historiæ cap. 19. qui tam praesent Ecclesijs quamuis ad longinquum temporis spatium hoc retinuerint institutum (scilicet quo sanctum erat, & adiunctum canonum in singulis Ecclesijs presbyter quidam penitentiae praesent, quo, qui post baptismum lapsi fuissent coram presbytero ad eam rem destinato peccata sua confiterentur, qui penitentiarum voca-

batur) tamen temporibus Nectarii Episcopi immutauerunt propter eiusmodi facinus, quod tum forte fortuna in Ecclesia admissum fuit. mulier quaedam nobilis ad presbyterum penitentiarum accedit, peccata quae post baptismum commiserat particulatim confitetur, presbyter mulieris madatum dat ut ieiunet, & continuis precibus se dedaret. mulier longius in confitendo progressa alterius se ipsa infamulat, docet Diaconum Ecclesiae cum ipsa dormiuisse &c. itaq; cum sacerdotibus ob hanc causam esset vehementer obrectatum, Eudamon quidam Ecclesiae presbyter genere Alexandrinus Episcopo Nectario dedit consilium, ut presbyterum Penitentiarum tolleretur, & liberam daret potestatem, uti pro sua quisque conscientia ad mysteria participanda accederet. eandem historiam referunt Sozomenus lib. 7. historiæ cap. 16. & Nicephorus lib. 12. cap. 28. ad hanc obiectionem varij variè respondent.

Baronius tomo 1. annalium ecclesiasticorum ad annum Christi quinquagesimum sextum negat historiam esse veram, asserens confictam à Socrate, & Sozomeno Nouatianis habentibus odio confessionem, à quibus Nicephorus in errorem pertractus est. vel 2. ait Nectarium imperitum rerum ecclesiasticarum (vtpote recenter baptizatum, cum ad Episcopatum promoueretur) hac in re errasse seductum à Nouatianis quorum consuetudine utebatur.

Sed posterior responsio non videtur posse subsistere, cum factum Nectarii Orientales Ecclesiae sint secutae, ut narrat Sozomenus, & Chrysostomus Nectarii successor id non improbauerit, nec quod erat ablatum, restituerit, & Nectarius à summis Pontificibus non legatur propter illud factum reprehensus, quod tamen minimè debuissent dissimulare, tantum errorem contra ius diuinum tolerando.

Prior responsio non ita videtur probabilis: quia creditur est difficile Socratem sine fundamento confinxisse rem, quam narrat tanquam publicam, & suo tempore contigisse. Videtur igitur Nectarius aliquid sustulisse quod antea erat in usu, non solum in Ecclesia Romana, sed etiam in Orientalibus. his ergo, & alijs responsionibus, quae minus videntur satisfacere praetermissis.

Resp. historicos non voluisse Nectarium abstinuisse vsum confessionis sacramentalis, sed solum vsum quaedam referendi publicè, iniungente ita penitentiaro (qui prudens, & taciturnus eligebatur) tum ad humiliationem penitentis, eiusque emendationem, tum ad aliorum adificationem, quando peccata erant publica, sustulisse inquam, hunc vsum, & penitentiarium, & vnumquemque reliquisse suae conscientiae quoad publicam confessionem, occasione mulieris, quae fuerat ulterius in sua confessione progressa, quam fuerat praescriptum, ex qua re tumultus, & perturbatio fuerant in populo excitata. Historicis non voluisse Nectarium sustulisse sacramentalem confessionem probatur, quia Socrates dicit sublatam appendicem, non verò canonem, scilicet confessionis. 2. Nectarius sustulit id, quod fuerat occasio scandalis; confessio autem sacramentalis non potuit esse occasio scandalis, cum ea fiat vni, qui nil potest reuelare, & Socrates non agit de reuelatione facta per sacerdotem, sed per ipsammet feminam. 3. Socrates videtur reprehendere consilium Eudamoni, eo quod sublatam eam appendicem alter alterius peccata redarguere non valeat, quae ratio non habet locum in confessione sacramentali, in qua peccatum aperitur soli sacerdoti. adde quod vnus

Responsio-
nes variae
Baronij.

Impugnan-
tur.

Resp. Au-
thoris.

sacerdos non poterit sufficere pro sacramentali confessione, cum tamen unus dicatur à singulis Episcopis constitutus.

Dicendum igitur illum Pœnitentiarium electum fuisse pro publicè pœnitentibus seu ijs, qui prolapsi in graviora peccata debebant agere publicam pœnitentiam, quorum audità confessione præscribebat quanam peccata pœnitentes deberent propalare, scilicet publica; hunc solum usum, & pœnitentiarium sustulit Nectarius. videri potest Bellarm. lib. 3. cit. cap. 14.

Secundùm hanc explicationem videntur omnia bene constare, neque eà in re redarguendus est Nectarius, quasi aliquid diuino iuri repugnans concesserit.

9.

Corollar.

Ex his patet quid dicendum ad Chrysostomum, qui varijs locis videtur negare necessitatem confessionis sacramentalis, & docere sufficere, si homo vni Deo peccata sua interiùs confiteatur, dicendum enim id nullo modo velle Chrysostomum, sed quod alludens ad factum Nectarij prædecessoris sui solum velit non esse necesse peccata publicè recensere, & quasi in theatro, & recitare coram multitudine, quæ possit exprobrare, sed sufficiat vni sacerdoti vices Dei gerenti peccata aperire: vnde quod dicit: *dicito Deo*, non opponit confessioni sacramentali, quasi velit nullo modo esse necessarium peccata in Sacramento pœnitentiæ aperire, sed solum opponit publicæ illi recitationi, quod sæpe inculcat propter factum mulieris, cuius occasione Nectarius publicam recitationem sustulerat. hoc sensu potest intelligi, quòd homil. 4. de Lazaro dicit: *cane homini dixeris, ne tibi exprobrat*. quasi dicat: non est necesse, postquam peccata sacerdoti Dei vicario aperuisti, eadem publicè recenseas, & coram multitudine, quæ tibi possit ea exprobrare. vnde Chrysostomus, qui videtur interdum agere de interiùs confessione, & soli Deo faciendâ, eam non opponit sacramentali, quæ dirigatur ad absolutionem, & reconciliationem cum Deo, sed ei, quæ dirigatur ad confusionem pœnitentis apud multitudinem, quemadmodum dirigebatur publica quasi dicat: sufficit, ut te ipsum confundas coram Deo, cui interiùs peccata confitearis: non autem requiritur, ut coram testibus recenseas.

Explicatur locus. Chrysost.

10.

Alia explicatio.

Addi etiam potest quòd Chrysostomus interdum exhortans ad examen conscientie quotidianum, & ad excitandam compunctionem peccatorum id suadeat partim ex utilitate, partim ex facilitate, quòd extra tempus, quo virget præceptum confessionis, possimus peccatorum veniam consequi, si intus in animâ nostrâ, & coram solo Deo confundamur, & peccata detestemur, ut cum homil. 2. in psalmum 50. dicit: *at pudor est confiteri? dic ea quotidie in oratione, non dico ut ea confesso exponas, qui te probis impetret, dic Deo, qui ijs medetur*. vnde hæc & similia Chrysostomi testimonia male contra sacramentalem confessionem detorqueantur.

D V B I V M II.

Vtrum confessio venialium iure diuino sit necessaria?

11.

DEVM potuisse præcipere confessionem huiusmodi peccatorum est indubitatum, indubitatum etiam est venialia rectè, & utiliter in con-

fessione recenseri, quod declarat usus fidelium, & tradit Trid. sess. 14. cap. 5. & can. 7. petitur num de facto sit necessaria huiusmodi confessio? ad quod breuiter

Resp. neg. patet ex sensu, & usu Ecclesiæ, & docet Trident. cap. 5. cit.

Nec refert quòd potestas remittendi venialia in hoc pœnitentiæ Sacramento colligatur ex eodem loco, ex quo colligitur potestas remittendi mortalia, scilicet Ioannis 20. vbi eadem serie datur potestas remittendi & retinendi, quia Ecclesia nos docet eam sententiam non esse eodem modo applicandam, & intelligendam quoad utramque partem respectu mortalium, & respectu venialium. quamuis ergo ex priori mēbro colligamus potestatem remittendi etiã venialia per Sacramentū pœnitentiæ: ex posteriori tamen non debet colligi potestas illa retinendi: quia locus, secundum subiectam materiam explicari debet. ratio autem est, quod licet fuerit congruum potestatem, quæ remittit Dei nomine graues offensas, sese extendere ad remittendas etiã leues, quæ sæpe committuntur à iustis saluâ amicitia: non tamen fuerit ita conueniens easdem retineri, cum videatur conueniens eas facilius ab homine remitti quàm retineri.

Ex quo deducitur quod cum cap. *omnis* *utrinque* *que* *sexus*, de pœnitentijs, & remissionibus determinetur ius diuinum quoad tempus, quo instituenda est confessio, præceptum ibi latum de confessione respiciat eum, qui sibi est conscius peccati mortalis. quod patet tum ex grauitate pœnitentiæ, tum quod Trid. cap. 5. citat. doceat venialia taceri posse citra culpam, eo scilicet tempore, quo confessio ex præcepto est instituenda. vnde qui solum habet venialia, non tenetur vi illius decreti confiteri. vbi tamen est periculum scandali, debet pœnitenti aperiire se non esse conscius alicuius mortalis.

D V B I V M III.

Qui nam obligentur præcepto diuino confessionis?

RESP. omnes, & solos eos, qui post baptismum lapsi sunt in peccatum mortale. quod soli baptizati lapsi post baptismum in mortale reneantur, probatur, quia peccata ante baptismum commissa delentur per baptismum, & proinde tribunal pœnitentiæ non est pro ijs institutum. adde quòd hæc peccata foris sint commissa, vnde non pertinent ad forum Ecclesiæ.

Quòd verò obligentur omnes lapsi in mortale post baptismum, patet ex Trident. sess. 14. cap. 5. item ex 20. Ioan. nam in superioribus ostendimus ex eo loco bene deduci necessitatem confessionis iure diuino; hæc autem necessitas non colligitur respectu vnus, aut alterius, sed respectu omnium, & cuiusvis ætatis. igitur quisquis post baptismum mortaliter peccauit, obligatur diuino præcepto confessionis. Confirmatur. talis non potest consequi remissionem peccati mortalis sine voto saltem implicito Sacramenti pœnitentiæ, ut patet ex Trid. sess. cit. cap. 4. ergo etiam non potest sine voto implicito confessionis, quæ est pars Sacramenti.

Hinc deduci potest pueros, qui mortaliter peccarint post baptismum, hoc præcepto obligari, quod etiam patet ex capitulo, *omnis* *utrinque* *que* *sexus*, de pœnitentijs & remissionibus, vbi statuitur omnes

omnes teneri confiteri semel singulis annis postquam ad annos discretionis peruegerint. vbi

Notandum hunc discretionis annum in varijs esse varium: in quibusdam est septimus, in quibusdam octauus, in alijs nonus &c. in ordine ad praxin, vt pueri possint absolui, videtur in genere dicendum quod si in aliquo non noceat sufficiens vsus rationis, non debeat illi impendi absolutio: si verò possit notare saltem in confusio rationis mali, & ex varijs interrogationibus possit formari morale iudicium, quod habeat sufficiens iudicium ad cognoscendum crasso quodam modo Deum per aliquam actionem offendi, item hoc, vel illud facere esse malum &c. potest, & debet absolui, si noverit saltem precipua aliquot fidei mysteria. videri potest Nauarr. in summa cap. 21. nu. 33. nec obstat quod perfectior vsus rationis expectetur, vt prebeatur alicui Eucharistia, id enim sit, quod hoc Sacramentum propter summam suam dignitatem maiorem requirat reuerentiam.

Ex dictis facile patet summum pontificem non posse etiam validè dispensare cum aliquo, vt is nunquam teneatur sacramentalem confessionem instituire, & multominus posse in vniuersum preceptum confessionis abrogare, quia non potest dispensare in diuinis preceptis, vel illa abrogare.

D V B I V M I V.

Quandonam obliget preceptum diuinum confessionis?

16. CVM hoc preceptum sit affirmatiuum constet non obligare pro quolibet tempore, sed sicut cetera affirmatiua pro certis quibusdam temporibus, spectata eius conditione. de quibus temporibus inquirimus. & quidem intelligendo de obligatione per se, non verò per accidens v.g. ratione voti, vel iusti precepti superioris, vel cōfessarij, vel quia Eucharistia est recipienda &c.

17. Dico 1. preceptum diuinum confessionis ratione sui obligat in periculo mortis quoad peccata mortalia nunquam elanibus subiecta.

Probatur 1. preceptum confessionis obligat pro aliquo tempore; nullum autem datur commodus, quam illud quo homo extreme indiget penitentiae Sacramento.

Confite, ex fine ipsius, confessio est instituta, vt homo per illam accedente absolutione Deo reconcilietur, & in eum finem est precepta, ergo videtur saltem obligare pro eo tempore, quo homo maxime indiget reconciliatione cum Deo; maxime autem indiget in fine vitæ, ergo videtur maxime eo tempore obligare.

2. Erecto tribunali penitentiae homo lapsus in peccatum post baptismum non potest reconciliari absque voto salte implicito confessionis instituentis, ergo relinquitur obligatio instituendi confessionem antequam ex vitâ decedat.

Probatur 2. contritio obligat pro eo tempore, ergo & confessio: quia Deus vult, vt modus preceptus a se ad obtinendam reconciliationem tunc saltem adhibeatur.

Notandum 1. illum dici articulum vel periculum mortis quod prudentes iudicant esse tale, vt cum aliquis ingreditur periculosam navigationem, vel init periculosum confictum, cum mulier tenera primum parit, vel solet habere partus difficiles, cum aliquis mortis est adiudicatus, cum sunt eni-

dentia signa mortis naturalis, vel periculum. his & similibus euentis diuinum preceptum confessionis obligat. vbi

Notandum 2. præcipi medicis sub graui penâ, vt ante omnia moneant, & inducant ægros, vt medicos aduocent animarum. ita cap. cum infirmis, de penitentis, & remissionibus, quod renouauit Pius V. vbi aduerte medicos non necessitatio id debere per seipso prestare, sed posse prestare per pastores, vel alios, ne ægrotus perturbetur. 2. non teneri monere in morbis communibus, sed solum in periculosis ex quibus mors merito timeri potest: in quibus tamen non debet expectari ipsum actuale mortis discrimen, sed medicus obligatur, quando prudenter indicat esse periculum, ne morbus reddatur grauis, potest videri Nauarr. cap. 25. num. 61. 3. iuxta sententiam quorundam recentiorum medicum etiam post statutum Pij V. satisfacere precepto si moneat, licet ægrotus non confiteatur, & posse pergere in curando.

Hoc de mortis articulo constituto, & communiter recepto, de alijs temporibus dubitari potest. Vasquez quaest. 90. art. 1. dub. 5. num. 4. & sequentibus censet seculâ Ecclesiæ determinatione neminem teneri iure diuino confiteri reliquo vitæ tempore, & propterea incumbere Ecclesiæ determinare tempus quo diuinum preceptum confessionis modificetur, quod etiam quidam alij sequuntur: alijs tamen videtur probabilius, quod etiam seculâ Ecclesiæ determinatione preceptum diuinum confessionis obliget aliquoties in vitâ. unde

Dico 2. diuinum preceptum confessionis videtur etiam per se obligare aliquoties in vitâ.

Probatur ex eo quod contritio videatur hoc modo obligare extra mortis articulum, cum ergo preceptum confessionis videatur esse appendix precepti contritionis, videtur similiter aliquoties in vitâ obligare.

Dices non potest assignari tempus, quo præcisè obliget, ergo præcisè a determinatione Ecclesiæ non obligabit.

Resp. negando consequentiam: quia licet non possit dari præcisè tempus, quo preceptum vrget, potest tamen probabiliter assignari terminus, quem si quis transgrediatur, sit reus peccati contra illud preceptum commissi: quemadmodum licet non possit assignari ab homine indiuisibilis terminus, quo præcisè obliget preceptum charitatis ad amorem Dei super omnia, non ideo videtur posse probabiliter dici, quod illud non obliget extra mortis articulum. ad asserenda huiusmodi precepta sufficit, quod ex fine illorum colligatur nos videri teneri ad actum per illa præscriptum aliquoties in vitâ ponendum, & vt ratio suadeat, esse peccatum nimium expectare, spectato fine precepti. quâ ratione spectato fine precepti diuini confessionis, qui est reconciliatio hominis cum Deo, non videtur posse differre confessionem ultra sex, vel saltem septem annos.

Ex hoc sequitur, quod licet summus Pontifex validè cum aliquo dispensaret, ne teneretur singulis annis confiteri: is tamen iure diuino teneretur aliquoties in vitâ confiteri, si in mortalia laboraret, & quod in eo pontifex non posset validè dispensare.

Ex dictis patet peccatorem non teneri confiteri primâ datâ oportunitate post peccatum commissum, quando illud menti occurrit, vel quando est peri-

19.

Preceptum concernens medicos. Cap. cum infirmis.

Modificationes dicti precepti.

20.

Vasq. vult seculâ determinatione Ecclesiæ non teneri quæquam iure diuino confiteri reliquâ vitâ.

21.

Conclus. 1. Obligat etiam aliquoties in vitâ.

Obiectio.

Resp.

Non videtur posse differre confessionem ultra sex, aut septem annos.

22.

Corollar.

Coroll. alt.

est periculum obliuionis. quia aliàs Ecclesia imprudenter præscriberet confessionem solum semel in anno, nam posito Ecclesiæ præcepto fideles non existimant se obligari sæpius peccatorum confessionem instituere, etiam si peccata menti occurrant, vel sit obliuionis periculum, cui persuasioni præceptum Ecclesiæ ansam præbet, & sensus ipsius Ecclesiæ, quæ proinde fideles graniter deciperet, si ij tenerentur in casibus relatis confiteri, cum inter sæculares pauci sint, qui in fine anni meminerint omnium specierum suorum peccatorum, & multo pauciores meminerint numeri, quibus proinde præcepto Ecclesiæ parum esset prouisum. adde obligationem statim confitendi non posse aliunde colligi, quàm ex præcepto contritionis, & eò quod homo teneatur Deo reconciliari, atqui ex eo capite prædicta obligatio ostendi nequit, cum, vt supra vidimus homo non teneatur statim conteri post commissum peccatum, neque teneatur sub nouo peccato statim se Deo reconciliare.

D V B I V M V.

Quomodo se habeat confessio ad Sacramentum penitentiae?

23.

Sæpius quaestio.

In compositis quædam partes sunt essentielles.

Aliæ integrales.

Etius. Sentit esse tantum integrale. Inclinat eodem Ruard.

24. Conclus. Confessio est pars essentialis. Prob. 1.

QUÆRIMVS num sit pars solum integralis, sine quâ substantia Sacramenti penitentiae possit consistere, an verò sit omnino necessaria ad substantiam, & valorem Sacramenti? pro quo

Notandum in compositis physicis quasdam partes assignari, quas vocamus essentielles, vt materiam & formam, sine quibus ipsum compositum physicum constare nequit, & similiter ea, quæ requiruntur, vt materia possit informari formâ. aliæ sunt integrales, quæ pertinent ad perfectionem compositi, & requiruntur, vt existat secundum connaturalem suam exigentiam, tamen absque illis potest in rebus existere. verbi gratia, homo ad decentem suam constitutionem requirit manus, pedes &c. quæ tamen non sunt ita necessaria, vt sine his nequeat existere in rerum naturâ. proportione possumus discurre de Sacramentis. quærimus ergo num confessio sit pars prioris generis respectu Sacramenti penitentiae, an verò secundi? ita vt absque illâ inueniatur substantia Sacramenti penitentiae. quamuis autem ex dictis questione 1. dub. 4. huius dubij resolutio patere possit, libuit tamen hic peculiariter tractare, quia non defuerunt, qui existimarent solum esse partem integram, sicut & satisfactionem. ita Etius distinct. 15. §. 2. ad 5. & 6. si responsiones cum argumentis ipsis coniungantur, & videtur inclinare Ruardus art. 3. de necessitate penitentiae §. completitur autem hoc Sacramentum. vterque tamen requirit externa signa veræ penitentiae, quæ defectum confessionis suppleant, quando ea non potest adhiberi. apud ceteros non legitur hæc quaestio disputata, quod omnino supponant confessionem requiri ad rationem, & essentiam & per consequens ad valorem Sacramenti penitentiae, iuxta quos Resp. &

Dico confessio se habet ad Sacramentum penitentiae tanquam eius pars necessaria ad valorem, & rationem Sacramenti.

Probatur, hoc Sacramenti non minus requirit aliquam materiam necessariam ad sui constitutio-

nem, & valorem, quàm alia; nisi autem confessio sit huiusmodi materia, nulla erit, ergo maior probatur ex Florent. tradente Sacramenta nouæ legis perfici materiâ, formâ, & intentione ministris, quæ vtique materia non aliter concurrit, quàm per modum partis necessariæ ad rationem Sacramenti, à quâ doctrina non potest cum vilo solido fundamendo excipi hoc Sacramentum. 2. Doctores communiter tradunt hoc Sacramentum debere habere aliquam materiam omnino necessariam ad sui constitutionem. minor verò probatur, ad hoc Sacramentum per modum materiae solum concurrunt contritio, confessio, satisfactio. satisfactio non est pars essentialis, vt constat apud omnes, non potest dici quod contritio intus latens sit ea pars, cum vt sic non sit sensibilis; materia autem Sacramenti sit sensibilis, & quidem per se, ergo debet sensibilis per confessionem tanquam per partem, quæ ipsa sit per se sensibilis.

Dices futuram sensibilem per signa externa doloris, quæ suppleant defectum confessionis.

Resp. si ea signa non sint confessio (prout ab alijs dicuntur non esse) id non sufficere, quia eo non obstante contritio verè non redditur sensibilis per aliquid quod per modum partis ipsius Sacramenti sit sensibilis, vnde in prædicto casu ex parte materiae nihil dabitur quod sit per se sensibilis, imò non poterimus cum solido fundamento aliquid assignare, quod debeat dici pars essentialis materialis.

Probatur, sola contritio posset dici essentialis ex supposito; atqui si externa signa non se habeant per modum partis, & confessionis, sed tantum per modum dispositionis, idem de contritione dici poterit, quod scilicet solum sit dispositio necessaria ex parte penitentis; vt impendatur absolutio, præsertim cum ea signa in genere moris vnus conficiant cum contritione. ex quibus facile patet nihil solidum dici posse de partibus huius Sacramenti ex parte penitentis.

Probatur 2. si ad rationem, & valorem huius Sacramenti non requiratur confessio, non potest solidè ostendi requiri illa signa doloris, quia illa dicuntur supplere confessionem, quod dicitur minus consequenter, si ea solum sit pars integralis. nam licet defuit pars solum integralis, & quilibet aliud, quod illam supplere potest, potest consistere compositum & totum illud quod respicit partem sui solum integram, cum supplementum non possit requiri maiori necessitate, quàm illud, quod supplet. quod si dicatur requiri essentialiter, vel confessionem, vel huiusmodi signa, resp. id voluntariè asseri contra doctrinam Conciliorum, quæ inter partes huius Sacramenti nunquam ponunt huiusmodi signa tanquam conditiones ad confessionem, cum tamen intendunt omnes partes Sacramenti recensere.

Probatur 3. accusatio est de ratione iudicii, ergo & confessio de peccatis est de ratione Sacramenti penitentiae, quod per modum iudicii est institutum.

Dices, hoc iudicium esse in fauorem penitentis.

Resp. id non refert: quia ita est à Christo institutum, vt non possit à ministro exerceri, nisi cognita causâ, vt optimè colligit Trident. sess. 14. cap. 5.

Confir. conformius est naturis rerum, vt qui vult remissionem consequi, culpam agnoscat.

id quæ

idque iuxta exigentiam fori, in quo illam desiderat. cum ergo forum poenitentiae sit tribunal quoddam sensibile, conformius est, ut reus in eo culpam agnoscat, si in eo velit remissionem obtinere, atque adeo conformius est naturis rerum, ut exterior quaedam accusatio sit de ratione huius Sacramenti, atque adeo confessio, scilicet ipsius rei, cum totum hoc iudicium in ipsius fauorem dirigatur.

27.

Obiectio 1. Obijcies 1. Concilia vocant actus poenitentis quasi materiam.

Resp. Respondeo nihil hinc confici posse, cum id etiam dicatur de contritione, quae sine controuersia requiritur ad rationem, & valorem Sacramenti poenitentiae, ita verò loquuntur Concilia, ut ostendant nullam externam materiam, seu sensibilem substantiam in hoc Sacramento assumi. videri possunt dicta q. 1. dub. 4.

18.

Obiectio 2. Obijcies 2. quod postquam Tridentinum sess. 14. cap. 3. dixisset: *sunt autem quasi materia huius Sacramenti ipsius poenitentis actus, nempe contritio, confessio, & satisfactio*, addat: *qui quatenus in poenitente ad integritatem Sacramenti, ad plenam, & perfectam peccatorum remissionem ex Dei institutione requiruntur, hac ratione poenitentia partes dicuntur*. ubi censet eas partes solum requiri ad plenam, & perfectam remissionem, scilicet quoad culpam, & poenam.

Resp. Concilium nolle singulas ea solum ratione requiri, sed ita loqui, quod inter partes enumeraret satisfactio, quae non est pars essentialis, cum Sacramentum absque illa possit consistere, quam tamen aliquis potuisset existimare necessarium requiri ad valorem Sacramenti, eo quod Concil. Flor. simpliciter posuisset actus poenitentis esse quasi materiam. de cetero Conc. Trid. sentire confessionem esse partem omnino necessariam ad rationem, & valorem Sacramenti satis patet ex cap. 3. eiusdem sess. ubi ex ratione iudicii, in quo sacerdotes possint peccata retinere, colligit eius necessitatem.

29.

Obijcies 3. non apparet vlla confessio eius, qui in extremis solum exhibet signa doloris.

Resp. neg. assumptum. pro quo

Notandum, quod licet seculis impotentia physica, vel morali, vel etiam iustis alijs causis, per se loquendo, confessio Sacramentalis, debeat esse omnium peccatorum moralium tam quoad speciem, quam quoad numerum, atque adeo debeat esse integra etiam materialiter: haec tamen materialis integritas non ita necessario requiratur, ut nunquam abesse possit, sed solum eatenus, quatenus necessaria est ad integritatem formalem & moralem confessionis, ut in confesso est apud omnes, & patet in varijs casibus, in quibus salua formali integritate confessionis poenitens potest eam instituere non integram materialiter & physice, ut si ex confessione alicuius peccati sibi vel alicui tertio aliquod graue malum prudenter timeat, v.g. quod confessus illud peccatum reuelabit, quod inde sumet occasionem pettrahendi alium ad peccatum &c. ex quibus causis interdum potest peccatum explicari sub ratione generica non descendendo ad ultimam, & specificam rationem, petitam ex omnibus circumstantijs, quamvis ergo ager priuatus voce non possit sua peccata in specie explicare, & distinctam confessionem instituere: instituit tamen ea ratione, qua potest, scilicet per signa poenitentiae, quibus in confuso declarat se peccasse, & se accusat, ut potest, atque adeo, spectata eius impotentia hic & nunc formaliter integrè confitetur, &

ita propter defectum confessionis alicuius peccati in particulari non est dicendum eo casu non inueniri confessionem.

Aduerte citatos Doctores requirere signa externa poenitentiae in agrote, ad hoc, ut possit ei impendi absolutio, quae etiam passim requirunt Doctores, nec quod sciam vllus est, qui iudicet huiusmodi saltem signa non requiri, ut sacerdos possit impendere absolutionem.

Vnde omni specie probabilitatis caret opinio, quam intellexi quosdam parochos tenuisse, nimirum esse licitum impendere sacramentalem absolutionem moribundo, licet is nullum poenitentiae signum vel ante aduentum sacerdotis, vel eo praesente dederit. caret, inquam omni specie probabilitatis, tum quia eo casu nulla inuenitur confessio: tum quia sacerdoti tanquam iudici nullo modo etiam probabiliter potest innotescere dispositio rei, nec potest ei modo humano constare, super quam materiam ferat sententiam.

Quorundam improbabilis opinio.

30.

Nec istorum opinioni fauet August. lib. 1. de adulterinis coniugijs cap. ultimo dicens: *ego non solum alios catechumenos, verum etiam ipsos, qui venientium coniugijs copulati retinent adulterina consortia, cum saluo corpore in his permanentes non admittamus ad baptismum, tamen si desperati & intra se poenitentes iacerint, nec pro se respondere poterint, baptizandos puto, ut etiam hoc peccatum cum ceteris lacero regenerationis ablatur*. quis enim nouit, utrum fortassis adulterina carnis illecebra resque ad baptismum statuerint detinere? &c. quae autem baptismus, eadem reconciliationis est causa, si forte poenitentem finienda vitia periculum preoccupauerit. nec enim ipsos ex hac vita sine artha sua pacis exire velle debet mater Ecclesia.

Explicatur August.

Non, inquam, fauet, quia ex priori parte capit. patet Augustinum agere de ijs, qui saltem in confuso desiderarunt baptismum, cum agat de Catechumenis, quorum in fide Christiana iam nota est voluntas, ut idem ait capit. 26. eiusdem libri. nec per illa verba, *intra se poenitentes*, excludit externa signa poenitentiae, sed externam petitionem, dum versarentur in mortis periculo, quasi dicat etiam adulteros Catechumenos, qui poenitentiae signa edunt, iudico in periculo baptizandos, quibus in eo baptismum expresse non petierint. eadem est ratio Sacramenti poenitentiae, etiam si sua peccata distincte non possint explicare &c.

Confirmatur, si ex loco citato August. aliquid posset confici, iuxta illam opinionem licite posset baptizari, vel absolui publicus adulter, qui nulla poenitentiae signa daret, quod est inauditum in Ecclesia. adde talem scientiam humanam moraliter cognosci indignum baptismi, vel absolutione.

DUBIUM VI.

Utrum Ecclesia potuisset praecipere confessionem sacramentalem, si ea non fuisset iure diuino praecepta?

31.

NEC AT Sotus distinctione 18. q. 1. art. 1. concl. 4. & quidam alij affirmant alij, quos citat & sequitur Suarez disp. 35. sect. 1. num. 18. & Vasquez q. 90. art. 1. dub. 4. num. 43. vnde

Resp. affirmatiue: quia non est extra limites potestatis Ecclesiae praecipere receptionem Sacramenti, cum ea sit res honesta, & non ita grauis, ut censetur

Affirmatiua prior

consecratur nimis ardua, quod si praecepisset, postea institutione Sacramenti eo modo quo facta est, id est per quam est constitutum à Christo, ut confessio sit omnium mortalium, quorum homo post diligentem inquisitionem habet memoriam, debuisse etiam eo modo integra institui, quia line tali confessione Sacramentum non potuisset consistere, unde praeциendo usum Sacramenti, indirecte attigisset id sine quo Sacramentum consistere nequiuisset. quod si per erectionem Sacramenti poenitentiae non fuisset inducta necessitas omnia mortalia recedendi, etiam supposito usu Sacramenti, Ecclesia non videtur potuisse praeциpere confessionem omnium mortalium, praesertim interiorum. ratio est quod talis confessio non fuisset necessaria ad valorem, & substantiam Sacramenti, ut suppono, neque etiam fuisset necessaria ad fructum Sacramenti percipiendum: nam homo potuisset habere attritionem omnium mortalium, licet non omnia recensuisset in confessione, & ita fuisset legitime dispositus ad absolutionem, & ad consequendam remissionem peccatorum per Sacramentum, directe quidem eorum, quae clauibus fuissent subiecta, aliorum vero indirecte.

Dixi, praesertim interiorum, quia Ecclesia non potuisset villo modo horum confessionem praeциpere, cum respectu similium actuum, qui merè intus latent, nihil possit directe, nec ea subiaceant illius foro, fortè tamen potuisset praeциpere confessionem omnium mortalium, quae in actum externum prodeunt.

32.
Obiectio.

Dices ne quidem videtur potuisse praeциpere confessionem interiorum, etiam posito quod confessio debeat esse integra, quia non potest attingere interna.

Resp.

Resp. negando assumptum, quia in casu argumenti non fuisset necesse attingi interna, per se loquendo, seu ferendo praeциptum, quo directe praeциperetur eorum confessio, sed solum indirecte praeциpiendo actum externum, qui in sua specie non potuisset poni nisi recensentur interna; potest verò Ecclesia ita attingere interna, quae videlicet, & quatenus sunt necessaria ad substantiam actus externi ab ea praeциpi, quia ratione potuisset attingere contritionem necessariam ad rationem confessionis sacramentalis, seu ut narratio peccatorum sortiatur rationem sacramentalis confessionis.

Nec obstat quod Ecclesia non possit cognoscere, num adsit contritio, vel an aliquis habeat interna, & proinde non possit cognoscere, num confessio habeat debitas condiciones: ad hoc enim, ut eam valeat praeциpere, sufficit quod sit actus externus, sicut potest praeциpere orationem, licet non possit cognoscere omnem internam conditionem ad esse orationis requisitam, & ita non possit omnino certò cognoscere actum externum, prout sortitur talem speciem moralem.

D V B I V M VII.

De praeциpto ecclesiastico confessionis.

33.

Cap. omni-
vtriusque.

CA. V. omnis vtriusque sexus, de poenitentibus, & remissionibus praeциpitur, ut omnes fideles, postquam ad annos discretionis peruenierint, omnia sua peccata saltem semel in anno fideliter confiteantur proprio sacerdoti.

Notandum 1. illud praeциptum obligare sub

mortali, ut communiter Theologi, quamvis Durandus distinct. 27. q. 14. videatur propendere, quod capitulo citato solum continetur confessio, sed immerito, cum contrarium pateat ex graui poena transgressoribus apposta, & eodem modo precipiatur confessio, quo communio, quam constat verè praeциpi.

Notandum 2. illud obligare omnes fideles, qui post baptismum in mortale lapsi fuerint, etiam pueros, ut communiter Doctores, quamvis Sa verbo confessio num. 3. dicat Ecclesiam non videre quemquam obligare ante pubertatem; cuius sententia videtur omnino improbabilis, cum capit. dicat, postquam ad annos discretionis peruenierint, certum autem sit Ecclesiam sentire aliquem posse peruenire ad annos discretionis, antequam attingat annum pubertatis, qui in masculino est decimus quartus, cum sponsalia ante illam aetatem sint valida, imò & matrimonium si malicia suppleat aetatem; constat autem illos contractus requirere personas doli capaces.

Praeterea constat aliquem posse mortaliter peccare sub annum 9. 10. &c. ergo est capax huius obligationis; non subest autem ratio cur dicamus talem lege non comprehendi contra aperta eiusdem legis verba.

3. Non videtur probabile villo modo eum, qui est capax Philosophiae addiscendae, non obligari praeциpto ecclesiastico, quando materia praeциpi in illo locum habet; constat autem aliquos anno 12. posse philosophiae operam dare.

4. Vel eo cap. continetur determinatio iuris diuini quoad tempus confessionis instituendae, vel praeциptum merè ecclesiasticum; si dicatur prius, omnino dicendum est pueros doli capaces eo comprehendi, cum hi attingantur diuino praeциpto confessionis, ut ostendimus dub. 3. nec subicit ratio, ob quam debeamus dicere Ecclesiam quoad illos non determinasse ius diuinum, si dicatur posterius, cum verius sit Ecclesiam suo praeциpto voluisse omnes obligare, qui haberent materiam necessariam confessionis, omnino dicendum voluisse etiam pueros obligare.

Notandum 3. hoc capit. solum contineri praeциptum confessionis mortalium, ita ut nullus vi illius teneatur venialia confiteri, ut potest colligi ex Trid. sess. 14. cap. 5. & ex eo quod Ecclesia conformiter, & sub ordinatè iuri diuino videatur annum confessionem instituisse; in re autem diuino solum tenemur confiteri mortalia.

Confir. 1. quia in eo cap. dicitur omnia sua peccata &c. ergo signum est quod Ecclesia suam dispositionem non intelligat de venialibus, sed solum de ijs quae sine ordine ad clauis non remittuntur.

Confir. 2. vel eo capit. solum continetur determinatio iuris diuini, & ita constat vi illius capit. neminem teneri confiteri venialia, vel sola, vel mortalibus coniuncta, vel continetur proprium Ecclesiae praeциptum; Ecclesia autem verisimilibus non potest praeциpere confessionem venialium saltem omnium, cum tamen cap. citat. dicatur, omnia.

Ex quo notabili sequitur Ecclesiam haecenus non imposuisse vniuersim praeциptum confitendi venialia, cum extra hoc cap. nullibi extet huiusmodi praeциptum. dico vniuersim, quia infra videbimus, an aliquibus imposuerit.

Dubitari verò potest, num ex vi illius Capit. fideles

fideles teneantur confiteri omnia mortalia, ita ut si secus faciant, non solum peccent peccato sacrilegij instituendo confessionem diminutam, sed etiam peccato omissionis, non recipiendo Sacramentum præceptum.

Aliqui censent non teneri, sed aliquem satisfacturum præcepto dicti capit. confitendo sola mortalia externa, non recensendo merè interna, quemadmodum censent eum satisfacturum, qui confiteretur sine interno dolore quando defectus nullo modo exterius cerni posset. pro quâ sententiâ plures citat Azor 1. part. institutionum moralium libr. 7. cap. 40. quos & sequitur.

Verum probabilius est, quod tenent alij, ex vi cap. fideles teneri confiteri omnia mortalia quamvis occulta. ita Vasquez q. 90. art. 1. dub. 4. num. 4. & articulo 3. dub. ultimo, qui plures citat, quos etiam citat Azor supra. præ quo

Suppono habentem mortalia, & instituentem confessionem teneri omnia confiteri, quod patet ex sensu, & praxi Ecclesiæ. nam Ecclesia non solum censet nos teneri confiteri omnia mortalia, quando urget ipsum præceptum confessionis propter se, sed etiam quandocumque confessionem instituit aliâ liberam, vel ad sacram Eucharistiam recipiendam, ex quo omnino verius est nos per illud capitulum obligari ad integram mortaliū etiam occultorum confessionem; & quidem si contineat determinationem diuini præcepti res est clara: nam eo casu propriè directè obligamur ad huiusmodi integram confessionem ratione præcepti diuini, cuius tempus solum determinatur per illud cap. idem verò etiam dici potest, si ponatur præceptum merè Ecclesiasticum: quia Ecclesia potest præcipere confessionem sacramentalem, & vltim huius Sacramenti, ut superiori dubio ostendimus, & proinde omnium mortaliū, per se loquendo: quia alia non est sacramentalis, & per aliam non recipitur Sacramentum. quamvis ergo Ecclesia non possit directè præcipere confessionem occultorum: potest tamen indirectè illam attingere, modo superius explicato.

Ex quo sequitur quòd, ut satisfiat cap. cit. prænitens debeat habere aliquem internum dolorem, quia aliâ narratio non sortietur speciem, & rationem confessionis sacramentalis.

Ex quo vltèrius sequitur, quòd is qui non recenset peccata interna, non solum peccet contra diuinum præceptum de integritate confessionis, sed etiam contra Ecclesiasticum de confessione faciendâ, & de Sacramento recipiendo, quia talis re ipsa non recipit Sacramentum. vnde videtur peccare duplici peccato, scilicet commissionis, & sacrilegij indebitè se gerendo in actu sacro, & omissionis non adimplendo præceptum; & quidem de priori peccato dubitari nequit, de 2. verò patet, quia verè non ponit substantiam actus præcepti, & non minùs tenetur iterum confiteri vi præcepti, quàm si confessus non esset.

Sequitur etiam, quòd iuxta sententiam, quam superiori q. dub. 6. secuti sumus, scilicet non dari Sacramentum penitentiae validum informe, per nullam confessionem informem huic præcepto satisfieri, cum nulla informis confessio sit apta ad formam huius Sacramenti. tenet Vasquez q. 92. art. 3. dub. 5. in 3. opinione.

Petes 1. an confessio annua sit solum præcepti Ecclesiastici, an verò diuini?

Respondeo verius videri esse diuini quoad substantiam rei præceptæ, ita ut Ecclesia solum determinauerit tempus, quò diuinum præceptum (quod in confuso aliquoties in vitâ obligabat), esset executioni mandandum: ita enim indicat Trid. sess. 14. cap. 5. in fine dicens: Neque enim per Lateranense Concilium Ecclesia statuit, ut Christiani fideles confiterentur, quod iure diuino necessarium, & institutum esse intellexerat, sed ut præceptum confessionis saltem semel in anno ab omnibus, & singulis, cum ad annos discretionis peruissent, impleatur. quibus verbis non solum vult primam institutionem, & obligationem confitendi non esse ab Ecclesiâ, sed à Deo, verum etiam per suum statutum in Concilio Lateranensi solum determinasse tempus, quò præceptum confessionis, scilicet diuinum, impleatur.

Petes 2. quis in eo decreto intelligatur per proprium sacerdotem?

Resp. omnem eum, qui legitimam habet iurisdictionem ordinariam in penitentem. vnde proprius sacerdos eo loco non distinguitur contra communem, sed contra alienum, seu eum, qui caret ordinariâ iurisdictione in foro penitentiae respectu penitentis.

Hinc intelligitur 1. pastor, seu parochus respectu sui subditi, 2. Episcopus respectu totius Diocesis, item eius vicarius generalis, 3. summus Pontifex respectu totius Ecclesiæ. denique omnis superior parochi quantum ad forum penitentiae, legatus, vel Nuntius Apostolicus ceteri potest proprius respectu fidelium suæ legationis, atque ita vnusquisque fidelis potest satisfacere præcepto confessionis annuè, si confiteatur suo parochio, vel Episcopo, eiusue vicario generali, vel Nuntio Apostolico illarum partium, vel denique summo Pontifici. quia hi omnes habent potestatem ordinariam in illum, possuntque intelligi nomine proprii sacerdotis; imò potest annuam confessionem instituire apud eum omnem, qui ab aliquo supradictorum sufficientem habet auctoritatem. quemadmodum enim pastor vsu vulgari acceptus potest sibi substituere, & suas vices alijs delegare, ita potest Episcopus pro totâ suâ diocesi, & summus Pontifex pro totâ Ecclesiâ, quòd satis patet ex cap. omnis vnusque, citato.

DVBIVM VIII.

Quando fideles teneantur confessionem instituere ratione illius particulæ, saltem semel in anno?

VARIÆ sunt hæc de re sententiæ. 1. est vnumquemque obligari confiteri circa Pascha.

2. Annum intelligit modo Ecclesiastico, à quadagesimâ ad quadagesimam, & censet vi capituli, omnis vnusque, vnumquemque teneri intra illud tempus confiteri.

3. Sumit annum ab initio Ianuarij vsque ad finem Decembris, ita ut quolibet die anni possit institui confessio, & per eam satisfieri præcepto. tenet Sotus dist. 18. q. 1. art. 4. in 1. concl. Vasquez q. 90. art. 3. dub. 1. num. 5. & 15.

Hæc sententia videtur verior. Prob. 1. ex verbis canonis nō potest aliud colligi, igitur dicendum satisfieri præcepto quolibet anni

H h h

tempo

Resp.

Trid.

42.

Petitio 2.

Resp.

43.

Coroll.

44.

Prima sentent.

Secunda.

Tertia.

Sor.

Vasq.

45.

Tertia præf. cur.

Prob. 1.

tempore confessionem instituendo. Confir. si alicui præcipiatur, ut quidpiam faciat saltem semel in die, satisfaciet quolibet horâ diei illud ponendo, similiter si dicatur ut semel in septimanâ faciat, igitur stando in proprietate verborum canonis satisfacit quolibet die anni confessionem instituendo. 2. peculiariter contra 1. sententiam ostenditur ex eo quod determinatio temporis Paschalis solum apponatur præcepto de Eucharistiâ percipiendâ, non verò præcepto confessionis, ut satis patet ex verbis canonis, videturque confirmari ex Trident. sess. 14. cap. 5. in fine. ubi licet valde probebatur morem confitendi in quadragesimâ: ita tamen loquitur, ut satis indicet non esse in præcepto, per se loquendo, & ex præcisâ obligatione ipsius confessionis, unde puer qui nondum recipit Eucharistiâ potest satisfacere præcepto confessionis quolibet die anni eam instituendo.

Prob. 2. & refellitur prima sententia.

Trident.

Obiectio

Resp.

Dices, consuetudinem receptam videri obligare ad confessionem eo tempore faciendam.

Resp. negando eam consuetudinem talem esse, quæ obliget præcisè ex præcepto confessionis, sed dico fideles ideo confiteri in quadragesimâ, seu circa Pascha, quia eo tempore debent sumere venerabilem Eucharistiâ. nam ex illa occasione volunt utrique præcepto satisfacere tunc, etiam confessionem instituendo, præsertim cum is, qui sibi est conscius mortalium, debeat præmittere confessionem receptioni Eucharistiæ.

Dices in quibusdam provinciis puniuntur ij, qui non confitentur in quadragesimâ.

Resp. si in quibusdam id fiat, non fit quod tunc urgeat tempus præcepti confessionis, sed quod non possint facile præsumi alio anni tempore confessi; cum enim ij, qui solum semel solent confiteri, id soleant facere sub tempore Paschatis, ut satisfaciat utrique præcepto, nisi de aliquo constet alio tempore confessum, præsumitur non confessus, atque ita potest puniri.

Extravag. Vices.

Dices Sixtus 4. extravag. vices, de treuga & pace, tradit parochianum de iure teneri saltem in Paschate proprio sacerdoti confiteri.

Resp. pontificem ita loqui ratione communionis, non verò præcisè propter obligationem ortam ex ipso confessionis præcepto.

46.

Petisio. Vsq.

Resp. Azor.

Petes an saltem alicubi introduci possit, ut fideles teneantur in quadragesimâ confiteri? Vasquez negat posse introduci lege Concilij Provincialis, qui idem diceret de consuetudine particulari. Affirmat Azor 1. part. institutionum moralium libr. 7. cap. 39. quaest. 7. quod videtur verius. si enim particularibus consuetudinibus in varijs locis sit derogatum iuri communi in alijs materijs, cur non possit in hac materiâ tempus amplius relictum per ius commune restringi in quibusdam locis per consuetudinem, si Pontifices eam scientes tacite approbaverint: nullibi tamen videtur esse talis consuetudo obligans præcisè ratione confessionis.

Sot. vult inter vnam confessionem, & alteram non plus debere intercedere, quam vnum annum.

Suarez interdu plus,

Aduerte Sotum loco cit. ita censere confessionem posse institui quolibet die anni, ut simul censeat inter vnam confessionem, & alteram non debere plus temporis intercedere, quam vnum annum, unde si quis primò Ianuarij confessionem instituerit, & intra annum labatur in mortale, non possit differre sequentem confessionem ultra primum diem sequentis Ianuarij.

Suarez disput. 36. sect. 3. in 4. modò videtur docere, quod confessio debeat institui à quadragesima ad quadragesimam, unde interdum possint

intercedere plusquam duodecim menses, interdum verò minus.

Alij verò censent ita posse institui quolibet die anni, ut nullum determinatum tempus inter primam & secundam confessionem intercedere debeat, sed is satisfaciat præcepto, qui confessus 1. die anni, anno sequenti confitetur vltimo decembris. ita Vasquez supra, Victoria num. 117. Valentia disp. 7. quaest. 9. puncto 4. §. 2. notandum, quorum sententia videtur verior, quia verba Canonis in propria significatione id sonant: quemadmodum qui deberet semel in septimanâ dare elemosynam, satisfaceret obligationi dando initio vnius septimanæ, & in fine alterius, & obligatus semel in anno visitare limina Apostolorum satisfaceret, si in initio vnius anni, & in fine alterius visitaret, & ita de multis alijs exemplis.

Cum verò hoc præceptum sit de confessione materiæ necessariae, seu peccatorum mortalium, si quis habens sola venialia illa esset confessus in initio anni, & postmodum laberetur in mortale, teneretur illud confiteri ante finem anni, quia per priorem confessionem non satisfecit præcepto, cum præceptum diuinum, quod per Canonem, *omnis vniuscuique sexus determinatur quoad tempus, solum obliget respectu mortalium*.

Sed dubitatur an is, qui peccata mortalia confessus est, teneatur similiter rursus intra annum confiteri, si intra illum in alia mortalia incidat: quidam asserunt, particulam, semel in anno, ita explicantes ut vi illius fideles teneantur omnia sua peccata mortalia intra spatium eiusdem anni clauibus subijcere, & proinde eum, qui etiam mortalia initio anni est confessus, & postmodum in alia incidit, teneri illa intra eundem annum confiteri.

Alij censent non teneri confiteri inculpatè obligati. ita Victoria supra. Sotus art. cit. §. ex hoc asseritur. Suarez disp. cit. sect. 4. §. contra eum.

Alij verò absolute censent non teneri amplius eo anno confiteri, tenet Azor libr. 7. cit. cap. 40. quaest. 5. quod intelligitur præcisè ex præcepto confessionis.

Quæ sententia videtur probabilior, quia ex Canone non potest aliud colligi, quam quod fideles semel intra annum instituant confessionem materiæ necessariae, cui obligationi talis satisfacit.

Confir. Ecclesia suâ constitutione determinat tempus præcepti diuini de confessione materiæ necessariae, ergo solum videtur præcepisse vsum Sacramenti intra annum, ad quem fideles in consilio aliquoties in vita obligantur; atqui per confessionem etiam illius mortalis in initio anni factam frequentatur Sacramentum, ad quod in consilio modo relato ex diuino iure obligamur.

Aduerte primam sententiam videri magis conformiter procedere quàm secundam, quia non apparet ratio cur non teneamur subijcere clauibus Ecclesiæ peccata oblita, si teneamur subijcere ea, quæ postmodum committimus, non enim possumus obligari ad hæc subijcienda, nisi quia teneamur intra annum omnia mortalia subijcere, & ad hoc censetur obligare particula, semel in anno, hæc autem ratio etiam militat respectu oblitorum.

Obijcies, iuxta nostram sententiam hominem non confiteri omnia sua peccata saltem semel in anno, quod tamen textus requirit.

Resp. negando assumptum ad sensum Canonis, quia per particulam, *omnia* solum vult, ut fideles

singulis annis instituunt confessionem formaliter integram, & per hoc sufficienter fideles excitantur ad usum Sacramenti.

Circa principalem resolutionem dubij. Notandum quia quilibet dies anni est tempus habile ad executionem praecepti, eum qui lapsus in peccata mortalia metuit ne posteriori parte anni non possit confiteri, teneri tempus praeveneri, quia praecepta, pro quorum executione assignatur tempus habens latitudinem, ita obligant confusè pro eo tempore, ut si posteriori parte temporis non possint mandari executioni, debeant priori parte adimpleri, quod patet in similibus obligationibus legendi horas, audiendi sacrum die festo. quavis enim haec praecepta non obligent per se ad certam horam, sed totus dies naturalis sit tempus habile ad legendas horas canonicas, & totum tempus matutinum sit tempus habile ad satisfaciendum praecepto de audiendo sacro die festo, si quis tamen metuat impedimentum superuenturum, ratione cuius non poterit horas legere, si ad certum tempus expectet, tenetur illud tempus praeveneri. idem proportione dicendum de sacro, ergo similiter in nostro casu. quod communiter tradunt Doctores.

Notandum 2. quòd quia Ecclesia per hoc praeceptum intendit excitare fideles ad usum Sacramenti penitentiae, & occurrere negligentiae, quae circa executionem diuini praecepti facile posset irrepere, si nihil ab ea determinaretur, annus non ita praefigatur, ut in fine illius extinguatur obligatio, sed ita ut non liceat ultra illud tempus confessionem differre, & proinde transacto eo tempore non extinguatur obligatio instituendi confessionem, sed magis urgeat ratione praecepti negativi inclusi in affirmativo. quemadmodum enim quando in contractibus dies solutioni praefigitur, non solet ita praefigi, ut si quis eo non soluat, extinguatur obligatio, sed ita ut ultra non liceat solutionem differre absque consensu creditoris. & ita in praesenti tenent communiter Doctores, quavis vnus vel alter in contrarium citetur. & patet ex eo, quòd in quibusdam locis excommunicatione absolui nequeant, nisi confiteantur, patet etiam ex eo, quòd cap. omnis vtriusque sexus, dicitur, saltem semel in anno: quā loquendi forma indicatur confessionem non debere ultra annum differri, & si differatur continuò remanere obligationem confitendi.

Ex quo patet, per se loquendo, eos continuò peccare, qui non statim elapso anno confitentur. quod tamen dicitur, statim, debet moraliter intelligi, si videlicet detur commoda occasio, & ita, ut non statim mortaliter peccent, sed si aliquanto tempore differant.

Sed ex his potest oriri dubitatio num is, qui distulit confiteri ultra tempus praefixum, eadem confessione satisfaciat obligationi praecepti anni praecedentis & simul anni currentis?

Resp. distinguendū: si enim in eā dilatione mortaliter peccauerit, quod peccatum aperiat in confessione, videtur satisfacere. patet ex dictis, cum verè subijciat clauibus materiam necessariam, in quam eo anno incidit, & ita satisfaciat praecepto pro illo anno: si verò nec in eā dilatione mortaliter peccauerit, nec eo anno aliud mortale commiserit, non satisfacit obligationi eo anno confitendi, vnde si postmodum incidat in mortale, tenetur illud intra eum annum clauibus subijcere.

D V B I V M IX.

Utrum transgressioni huius praecepti aliqua poena sit apposta?

SUPPONGO Ecclesiam posse aliquam poenam apponere, quod tenent communiter Doctores contra Dur. cuius sententia repugnat communi sensui Ecclesiae, & patet, quia omissio huius praecepti est aliquid externum, quod proinde subesse potest Ecclesiasticae iurisdictioni. hoc supposito

Resp. cap. omnis vtriusque cit. statui, ut viuens ab ingressu Ecclesiae arceatur, & moriens Ecclesiastica careat sepulturā, quae poena etiam incurritur ab ijs, qui solum praeceptum confessionis transgrediuntur, ut communiter Doctores.

De quā poenā dubitari potest, an ipso facto incuratur, an solum per iudicis sententiam? posteriorius censet Suarez disp. 36. sect. vltimā, nu. 2. quod omnino est probabilis, licet quibusdam verius videatur ipso facto incurri; quia particula, careat, nullam requirit sententiam, ut vim suam obtineat.

Peti verò potest an iuxta posteriorem sententiam eas poenas incurrat is, qui inuoluntariam confessionem, vel defectu doloris, vel integritatis confessionis; sed haec quaestio non videtur commode habere locum in huiusmodi poenis, quae non sunt mandatae executioni per ipsum, qui peccauit, sed per alios, quorum requirunt ministerium, v. g. ut non sepeliant, certum enim est tales non posse priuare sepulturā eum, qui exterius videtur confessus, cuius confessio propter aliquem defectum fuit nulla, cum eum defectum cognoscere non possint, etiam si talis defectus esset in confessione declaratus: quia confessarius non potest eum aperire. quaestio tamen posset locum habere in excommunicatione, si in quibusdam locis ipso facto incuratur. negat Vasquez q. 9. art. 3. dubio 5. & sequentibus: quia Ecclesia non potest attingere illa interna, quod etiam verum censet, quavis peccatum externum non recensetur in confessione. quavis haec sententia non sit improbabilis: probabilis tamen videtur quod censet Suarez sect. cit. num. 5. cum quo

Dico 1. si quis ita confiteatur, non tamen recipiat absolutionem, incurrit excommunicationem, in quo consentit Vasquez supra num. 8. quia talis verè exterius omittit confessionem, prout à canone exigitur. Idem 2. Dico, si voluntarie omittat recensere aliquod peccatum externum, quia etiam eo casu exterius ex conditione actus potest constare talem non debite confiteri. 3. idem censet probabile, licet confessio sit nulla propter defectum doloris, vel negligentiam examinis, vel etiam voluntariam omissionem interni alicuius peccati. quia verè à parte rei non ponitur actus externus praeceptus ab Ecclesia. nec refert quòd defectus propter quem non ponitur, sit interior, quia vnde cumque contingat talis defectus, causat in actu, quòd non sit verè, & à parte rei in specie confessionis, atque adeò quòd omittatur actus externus ab Ecclesia praeceptus.

Dico 2. si quis ita confiteatur, non tamen recipiat absolutionem, incurrit excommunicationem, in quo consentit Vasquez supra num. 8. quia talis verè exterius omittit confessionem, prout à canone exigitur. Idem 2. Dico, si voluntarie omittat recensere aliquod peccatum externum, quia etiam eo casu exterius ex conditione actus potest constare talem non debite confiteri. 3. idem censet probabile, licet confessio sit nulla propter defectum doloris, vel negligentiam examinis, vel etiam voluntariam omissionem interni alicuius peccati. quia verè à parte rei non ponitur actus externus praeceptus ab Ecclesia. nec refert quòd defectus propter quem non ponitur, sit interior, quia vnde cumque contingat talis defectus, causat in actu, quòd non sit verè, & à parte rei in specie confessionis, atque adeò quòd omittatur actus externus ab Ecclesia praeceptus.

Dico 3. si quis ita confiteatur, non tamen recipiat absolutionem, incurrit excommunicationem, in quo consentit Vasquez supra num. 8. quia talis verè exterius omittit confessionem, prout à canone exigitur. Idem 2. Dico, si voluntarie omittat recensere aliquod peccatum externum, quia etiam eo casu exterius ex conditione actus potest constare talem non debite confiteri. 3. idem censet probabile, licet confessio sit nulla propter defectum doloris, vel negligentiam examinis, vel etiam voluntariam omissionem interni alicuius peccati. quia verè à parte rei non ponitur actus externus praeceptus ab Ecclesia. nec refert quòd defectus propter quem non ponitur, sit interior, quia vnde cumque contingat talis defectus, causat in actu, quòd non sit verè, & à parte rei in specie confessionis, atque adeò quòd omittatur actus externus ab Ecclesia praeceptus.

Dico 4. si quis ita confiteatur, non tamen recipiat absolutionem, incurrit excommunicationem, in quo consentit Vasquez supra num. 8. quia talis verè exterius omittit confessionem, prout à canone exigitur. Idem 2. Dico, si voluntarie omittat recensere aliquod peccatum externum, quia etiam eo casu exterius ex conditione actus potest constare talem non debite confiteri. 3. idem censet probabile, licet confessio sit nulla propter defectum doloris, vel negligentiam examinis, vel etiam voluntariam omissionem interni alicuius peccati. quia verè à parte rei non ponitur actus externus praeceptus ab Ecclesia. nec refert quòd defectus propter quem non ponitur, sit interior, quia vnde cumque contingat talis defectus, causat in actu, quòd non sit verè, & à parte rei in specie confessionis, atque adeò quòd omittatur actus externus ab Ecclesia praeceptus.

57.
Vt omittens
confiteri
excommu-
nicationem
incurtat,
debet in
omissione
peccasse
mortaliter.

Pueri ante
pubertatem
has penas
non incur-
runt.

Item causa notitia, quia per accidens est quod non possit cognosci in aliquo casu particulari actu non esse talem in sua specie, eod quod aliqua requiratur ad sui constitutionem, quæ cognosci nequeant.

Aduerte, vt omittens confiteri incurrat hanc excommunicationem, requiri vt in eâ omissione mortaliter peccet; vnde si is, qui sine dolore confitetur, id non aduertat, ita vt in eo non peccet mortaliter, non incurret excommunicationem.

Notandum communi doctorum sententiâ pueros ante annos pubertatis non incurere prædictas penas, si fortè præceptum transgrediantur, consuetudine ita legem Ecclesiasticam moderante.

DVBIVM X.

Vtrum Ecclesia possit præcipere confessionem venialium?

58.

Palud. &
Sot. negant.

Vasq. &
plures alij
affirmant.
Duplex se-
sus ques-
tionis.
Prior an di-
rectè.
Posterior
an indire-
ctè.

59.
Conclus. 1.
non vide-
tur posse
priori mo-
do.

60.

Conclus. 2.
probabili-
ter potest
posteriori.
Vasq.
Suarez.

61.

Dubium
incidens.
Resoluitur
affirm.

62.
Quæstio
de Benedi-
ctinis.
Vasq. Azor
affirm.

NEGANT Paludanus dist. 17. q. 2. ar. 4. concl. 2. Sotus d. 18. q. 1. ar. 3. §. *neutiquam tamen*, & alij.

Alij affirmant. Vasquez q. 90. ar. 2. dub. 3. nu. 15. & plures antiquiores. Notandum quætionem duobus modis posse intelligi: primò, vtrum Ecclesia possit determinatè in particulari per se præcipere confessionem venialium, ita vt, per se loquendo, aliquis teneatur ex præcepto Ecclesiastico subijcere materiam, quam non tenetur ex præcepto dimisso subijcere. 2. vtrum saltem possit indirectè id præcipere, præcipiendo saltem vsum Sacramenti poenitentiae, etiam quo casu homo non habeat mortalia, quæ subijciat. Resp. &

Dico 1. Ecclesia non videtur posse priori modo præcipere confessionem venialium, in hoc conuenit Vasquez supra nu. 16. & Suarez disp. 22. sect. 8. nu. 3.

Probat, quia tale præceptum esset nimis rigidum, & supra humanam fragilitatem. cum enim confessio sacramentalis requiratur saltem attritionem, & alia satis grauiâ, videretur iugum intolerabile homines per se obligare & in particulari, ad confessionem venialium, quod redditur magis graue, si obligatio sese extendat ad omnia venialia recensenda.

Dico 2. non est tamen improbabile quod possit 2. modo, scilicet indirectè præcipere confessionem venialium, scilicet præcipiendo vsum huius Sacramenti, etiam quo casu homo non sit sibi conscius peccati mortalis, ita Vasquez supra, Suarez sect. cit. nu. 5. quo casu homo non tenebitur recensere omnia venialia, sed satisfaciet recensendo etiam vnum, quia etiam eo casu potest subsistere Sacramentum. Probat, autem conclusio, quia præceptum ita intellectum est de re honestâ, & piâ, nec videtur posse merito censeri ita graue.

Quidquid sit de potestate, constat non esse tale præceptum pro omnibus fidelibus. Sed num alicui statui in particulari sit impositum, controuertitur inter authores: in quâ quæstione videtur mihi omnino certum Ecclesiam posse hoc secundo modo præcipere religiosi confessionem venialium, etiam si fortè non possit vniuersim præcipere omnibus fidelibus, quia tale præceptum non potest censeri nimis rigidum vitis profitentibus perfectionem ex libera voluntate, cum ratione professionis possint attringi ad plura, quàm seculares. hoc posito.

Queritur, num reipsâ Benedictinis tale præceptum sit impositum? Affirmat Vasquez dub. 3. cit. nu. 3. Azor 1. p. Moralium li. 7. cap. 40. q. 1. & 2. & alij. Alij negant. Sotus supra. Valentia disp. 7. q. 9.

puncto 3. §. *ceterum*, quod videtur verum, quia in Clementina, *ne in agro*, §. *sanè*, de statu Monacho. Paludanus, non est vllum verbum quod significet strictum præceptum: ita enim habetur: *Vt singuli Monachi saltem semel singulis mensibus ad confessionem accedant*, in agro, & alij. neque satis constat quod id communi vniuersi religionum sit receptum per modum legis obligantis, cum de hoc controuertant Doctores, nec ex alio capite colligi possit obligatio, quod addo, quia licet in capitulo, *omnis vniuersusque*, non videatur esse verbum, quod vi sua rigidum præceptum contineat: tamen ex penâ adiunctâ, ex communi sensu fidelium, ex Trid. sess. 14. cap. 5. colligitur eoloco imponi strictum præceptum in presenti autem nihil habemus simile. Aduerte aliquos agnoscetes præceptum censere eius violationem solum esse venialem, sed minus bene, cum materia præcepti, scilicet vniuersi Sacramenti sit grauis. Confir. qui vult singulis mensibus confiteri, mortaliter peccaret vel semel omittendo absque causâ, ergo.

QVÆSTIO IV.

De qualitate confessionis.

DVBIVM I.

Vtrum confessio sacramentalis possit esse secreta, seu secretò insitum?

PER secretam in presenti intelligimus eam, quæ fit sacerdoti sine testibus. Caluinus lib. 3. institutionum cap. 4. §. 7. quamuis generatim velit confessionem esse humanum inuentum, eiusque vsum esse liberum: præcipit tamen improbat, & irridet confessionem secretam, cui consentiunt nostri temporis hæretici.

Aliqui scholastici & contrariò ita existimant confessionem debere secretò insitui, vt si publicè institueretur, non esset sacramentalis, videri potest Scotus dist. 17. q. vniua §. ad argumenta post mediam. Resp. &

Dico 1. confessio sacramentalis potest secretò insitui, est de fide, definitur à Trid. sess. 14. canone 6. vbi dicitur anathema asserenti modum secreti confitendi soli sacerdoti, quem Ecclesia Catholica ab initio semper obseruauit, & obseruat, alienum esse ab institutione, & mandato Christi, & inuentum esse humanum, ex quâ definitione habemus primò, hunc modum confitendi non esse alienum ab institutione huius Sacramenti. 2. esse licitum, cum id non possit dici illicitum, quod Ecclesia à sui exordio obseruauit. 3. non esse recens inuentum, cum ab initio Ecclesie fuerit obseruatum, idem patet ex cap. 5. eiusdem sess.

Probat, 1. confessio secreta sufficit ad veram sui accusationem, & vt sacerdos possit ferre verum iudicium, igitur alia non est necessaria, consequentia probatur, quia, vt ex Trid. locis cit. constat, alia nec diuino iure, nec humano est præcepta, neque etiam requiritur ex naturâ huius iudicii, cum hoc iudicium non requiratur testes, nam iudicium reconciliatum, & tendens ad commodum ipsius rei non necessariò testes requirit, ergo neque iudicium poenitentiae eos necessariò requirit: cum nihil impediatur, quod minus peccator possit Deo reconciliari, & veniam peccatorum ob-

tinere